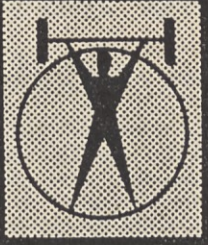

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Jože Štular — tel. 22-521, lok. 82 — Tisk in klišej CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VIII. — STEVILKA 20.

KRANJ, 2. NOVEMBER 1968

DA ali NE?

Osmega novembra bomo z referendumom odločili o spojitvi Save in Standarda v novo enotno podjetje. Predlog za spojitve je izdelala strokovna komisija obeh podjetij na osnovi analiz in izračunov, delavska sveta obeh podjetij sta ga potrdila kot utemeljena. O predlogu bomo dokončno odločali člani kolektivov obeh podjetij.

ALI JE STANDARD PREVEČ ZADOLŽEN?

Vsako podjetje mora danes za nakup strojev poleg lastnih sredstev najeti tudi kredite, ki jih nato odplačuje iz dobička od izdelkov, ki jih na teh strojih proizvaja. Standard je moral za modernizacijo in preusmeritev zbrati predvsem svoja lastna sredstva in ima danes v primerjavi z mnogi

v družbeno ekonomsko izobraževanje naših delavcev. Velika večina vidi, da je edino pametno povečati in združiti finančna sredstva in strokovne sile dveh kolektivov v isti občini in z enakimi razvojnimi načrti.

BODOČI RAZVOJ

(temelji na dosedanjem)

Se pred nekaj leti je bil Standard le tovarna za predelavo kože. V kolektivu so spoznali, da morajo razširiti svoj proizvodni program in odločili so se za preusmeritev v proizvodnjo kemičnih izdelkov in umetnega usnja. Preusmeritev je bila za tako majhen kolektiv zelo zahtevna, a se je izkazala kot pravilna. Da si zagotovijo perspektivo, so se odločili, da bodo svoj proizvodni program širili na področje kemije kot ene najbolj perspektivnih panog.

Mnogo je bilo že govorjenega o tem, da naša tovarna ne more obstati samo pri izdelavi gumenih izdelkov, temveč mora slediti razvoju v svetu. Vsa pomembnejša podjetja naše stroke v razvitejših državah namreč ne proizvajajo izključno gumenih izdelkov, temveč se usmerjajo v proizvodnjo plastičnih in drugih kemijskih izdelkov. Tak razvoj se je pričel tudi že v Jugoslaviji, saj je bila npr. Sava včasih uvrščena v skupino kožarsko-čevljarске industrije, danes pa je vključena v kemično industrijo, ker je v svoj proizvodni program uvedla vulkan.

LOKACIJA STANDARDA

Standard se na današnjem mestu ne more širiti, razvijati in modernizirati. Razvojni program bodočega skupnega podjetja predvideva, da bi se postopoma izvršila selitev dosedanje proizvodnje Standarda na lokacijo našega obrata II. Le proizvodnja naravnega usnja, ki bi jo modernizirali, bi ostala na sedanjem mestu.

PRED ODLOČITVIJO

Kolektiv, ki ne misli na jutri in je zadovoljen s trenutnimi rezultati, je obsojen na propad, kajti zadovoljitev z mirovanjem je v tržnih odnosih že prva faza propada.

V svetu je danes proces združevanja in medsebojnega povezovanja podjetij raznih vrst. Pri nas ne poznamo mnogih primerov uspešnega povezovanja, saj so mnoge integracije propadle tudi zaradi ozkih osebnih interesov. Ne glede na to pa se mora podjetje, ki hoče uspešno poslovati doma in na tujem, povezovati s sorodnimi podjetji, da ustvari tak finančni in kadroviski potencial, ki je sposoben tekoče analizirati potrebe tržišča in pripravljati oz. razvijati proizvodnjo izdelkov, ki jih bo tržišče zahtevalo.

Naš kolektiv je s svojimi dosedanjimi naporji, s svojo miselnostjo in sklepi že dokazal, da misli na perspektivni razvoj, to je na razvoj, v katerem je težnja delavcev — samoupravljalcev ustvariti možno rentabilno in po vseh mednarodnih principih organizirano podjetje.

S spojitvijo obeh podjetij bi naše moči precej narasle in naša perspektiva bi bila še bolj gotova. Vse kaže, da kolektiv spoznava to nujnost in da bo na referendumu znal pravilno odločiti.

JANEZ BERA VS

Zborovanje v obratu I in

RAZPRAVE V SAVI

Z namenom, da člani kolektiva kar najbolje spoznajo predlog in vse razloge za spojitve, je bilo v zadnjem času pri nas veliko razprav, na katerih so sodelovali doma vsi člani kolektiva. S člani strokovne komisije so razpravljali o mnogih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z referendumom in rečem lahko, da so postavljena vprašanja tehtna in pametna. Kaže, da se kolektiv v celoti zaveda naših bodočih nalog, da vidi pravo pot in da ne naseda redkim mnenjem, ki jih je bilo slišati — »češ, da v španoviji še pes crkne.« V razpravah je bilo vidno, da tisti, ki so govorili tako, niso prebrali niti najosnovnejših podatkov, ki so bili objavljeni v informatorju in kjer smo na dveh straneh navedli osnovne podatke o bodočem podjetju in njegovih perspektivah, kaj šele da bi pregledali ali pogledali celotno gradivo, ki ga je v delovnih enotah več kot štiristo izvodov. Kljub vsem naj ponovno pojasnim nekatera vprašanja, za katera je največ zanimanja.

mi gorenjskimi podjetji zelo malo dolgov. Do leta 1970 bodo odplačali 380 milijonov SD kreditov, in sicer iz izkupička od prodanih izdelkov. Torej ni nobene bojazni, da bi morali člani kolektiva Sava v te namene dati svoja dosedaj ustvarjena sredstva. Dejstvo, da je kolektiv Standarda večino novih strojev kupil predvsem iz lastnih sredstev pa kaže tudi na njegovo veliko zrelost in pravilno dosedanje poslovno usmerjenost.

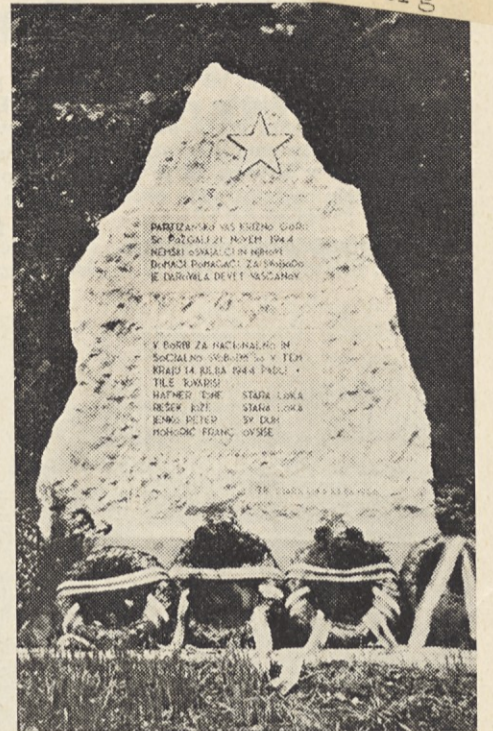
ZAKAJ SPOJITEV?

Naši ekonomski rezultati (savski) kažejo, da so bile dosedanje poslovne odločitve samoupravnih organov pravilne in da so bili tudi predlogi strokovnih služb pretehtani in utemeljeni. Predlagana spojitve je samo korak dalje v dosedanjih smeri našega razvoja. Čeprav je to naša prva tovrstna odločitev in se zaradi tega težje odločamo, pa smo vseeno gotovo vsi prepričani o njeni nujnosti in utemeljenosti in razprave po delovnih enotah kažejo, da niso bila zaman dejstva, ki smo jih vložili

v razvojno tehnološki službi

OB DNEVU MRTVIH

Jemal jih je dan in jemala jih je noč — pojoč, vse v pisanem cvetju — nazaj pa jih ni, od nikoder jih ni, ne tihih ne v fantovskem petju.

(Rudolf Maister)

GROB SE ZA GROBOM VRSTI...

Nepregledna množica je v gaju mrtvih: otroci iz zibelke, deklice in dečki na pragu življenja, dekleta in fantje, ki so omahnili v najlepšem cvetu, žene in možje zrelih let in starke in starčki, trudni življenja. Popotniki, ki so šli skozi svoj vek, pa so omahnili: nekateri, ki se jih je življenje komaj dotaknilo in jim je smrt prihranila vse hudo, drugi, ki so prehodili komaj polovico poti in se znašli v sredini vrtinca veselja in trpljenja, pa so bili prenežni, da bi vzdržali in drugi, ki so vanje butali viharji, a so vzdržali do visoke starosti, ki jih je na koncu zlomila lahna sapica.

Grob se za grobom vrsti...

Vsi naštetni so nekoč nekemu nekaj pomenili: mati sedemnajstih otrok je bila svečenica svojega družinskega ognjišča. Oče tam ob zidu je bil varuh in rednik svoje družine in žuljave roke so bile njegovo odlikovanje, otroci, fantje in dekleta so bili ponos svojih staršev in upanje, da bodo zanje skrbeli na stare dni, pesnik tam na sredini je bil viden in prerok svojemu ljudstvu, pevec in igralec, ljubljence svojega občinstva, sta širila nanj kulturo srca in duha, arhitekt je z nezmotljivim čutom sejal lepoto po vsej naši zemlji, učitelj in profesor sta oblikovala mlade duše in jih navduševala za lepoto in dobroto, in pilot, ljubitelj in ljubljene sinjih višav, in plezalec, ki se mu je utrgalo življenje v sivih skalah, mornar, ki ga je zajel vihar in cela vrsta usod, vsaka zase izpolnjen, a nenapisan roman, vsaka zase uganka in rešitev uganke: Človek umre, človeštvo pa ostane.

Nepretrgana in usodna povezanost med predniki in nami in zanamci nas žive družijo z mrtvimi v eno skupnost. Dan mrtvih je dan, ko se živo spominjamo vseh tistih, ki so živeli, delali, se veselili in trpeli pred nami in ki so v našo duhovno in materialno kulturno zakladnico prispevali svoj delež, ta večjega, oni manjšega, vsak pač po svojih močeh in sposobnostih, ki so mu bile dane. Spomnimo se v teh dneh tudi svojih sodelavcev, ki so z nami skupaj delali v tem podjetju. Vsem skupaj posvetimo blago misel in vsaj v mislih položimo rahel jesenski cvet na njihov grob. Cvet v znamenje, da nismo pozabili nanje in v znamenju naše ljubezni in hvaležnosti.

Grob se za grobom vrsti...

Prejšnji teden nas je obiskala delegacija zamejskih Slovencev. Na sliki: v razgovoru z našimi predstavniki

Vaja civilne zaščite v Savi

Nedvomno je vsak od vas te dni prisluhnil radijskim ali televizijskim poročilom, lahko pa ste brali tudi v dnevnem tisku o vaji civilne zaščite v Kranju, ki je bila predzadnja sobota (19. oktobra).

V vaji je sodelovalo precej Savčanov, oz. precejšnji del vaje se je

odvijal na »našem ozemlju« v obratu II na Gašteju, zato bo tudi vas gotovo zanimalo, kako je vaja potekala in kakšen vtis so Savčani napravili na opazovalce. V Kranju je namreč že v petek popoldan prispela večja skupina opazovalcev — pripadnikov JLA, družbenega in političnega življe-

— **odlično!**

nja. Naslednji dan so se jim pridružili predstavniki nekaterih slovenskih občin, predstavniki organov narodne obrambe iz vse republike, predstavniki Zveze borcev, predstavniki sekretariata za gospodarstvo idr.

Glavni direktor je dobil obvestilo o mobilizaciji v soboto zjutraj ob 3.50 minut. Takoj je poklical glavne kurirje, ti pa svoje pomočnike. Skupaj so »spravili« vse skupine, ki morajo sodelovati v podjetju v primeru napada. To so predvsem služba zavarovanja, sanitetna služba, radiološko biološko kemična služba, protipožarna služba in tehnično reševalna služba.

Marsikoga je tisto noč »vrglo« iz postelje, ko so kurirji klicali obveznike po stanovanjih in kmalu so bile zbrane vse skupine. V upravni stavbi, kjer je delal štab civilne zaščite, so vodje skupin dobivali navodila in ukaze o nalogah ter razporedu.

Tudi telefonist Tonček je bil na svojem mestu in okrog 6. ure zjutraj je že vključil v naše ozvočenje glas ilegalne radijske postaje, ki je delovala ta dan v Kranju.

V oddelku za infomiranje pa smo pripravljali informator s pozivom za obrambo domovine in opisom nalog za vsakogar izmed nas v primeru kakršnegakoli napada.

Ni se še naredil popoln dan, ko je bilo v tovarni in okoli nje še vse mirno. Gasilci, bolničarji in ostali so bili na svojih mestih. Po dvorišču je od časa do časa prišla oborožena patrulja, pripravnik reda in varnosti pa so legitimirali vsakogar, ki se je tisti čas znašel izven odrejenega mesta.

Kmalu po osmi uri so pričeli prihajati opazovalci in 15 minut pred deveto je bila rampa pred novim skladiščem gotovih izdelkov nabito polna. Med opazovalci je bilo tudi več generalov. Vsem smo ob prihodu razdelili informator.

Minuto pred deveto se je zavijajoče oglasila sirena in naznanila, da se bližajo »sovražna« letala.

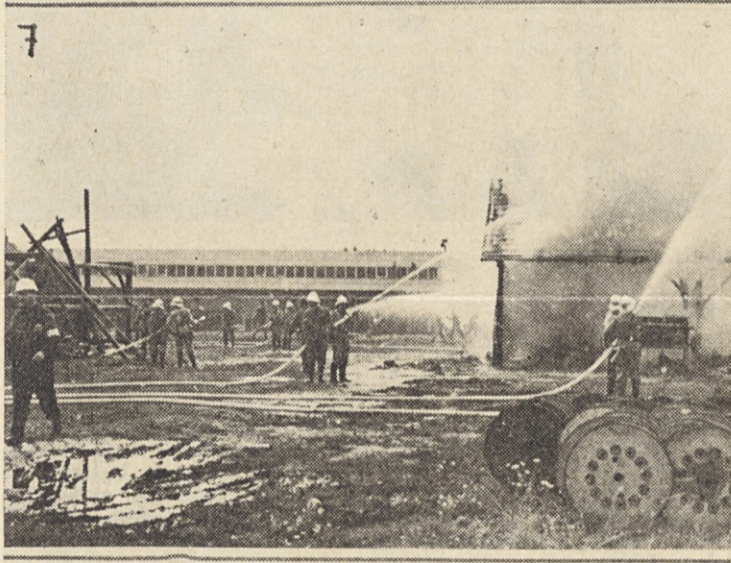
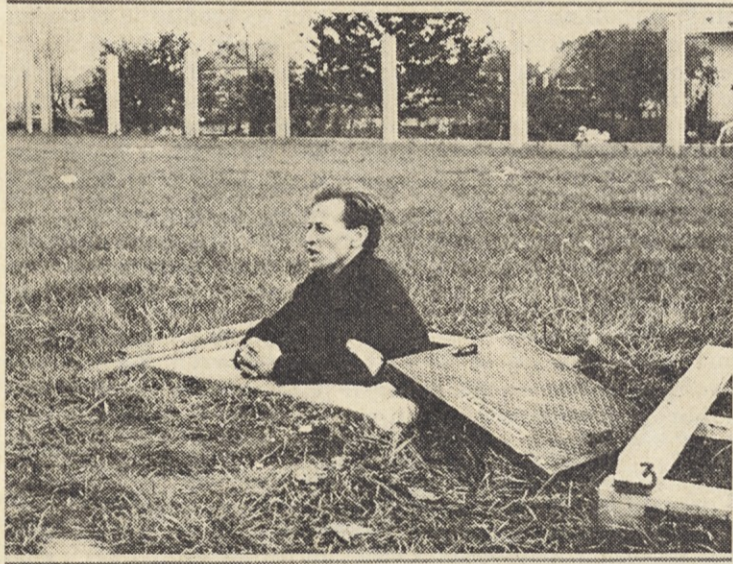
Dva lahka reaktivca sta bila v trenutku nad našimi glavami. Počilo je. Letali sta odvrgli bombe na skladišče odpadnega materiala. Najprej se je pokadilo, nato pa je plamen zajel vso barako. Sirena je naznanila, da zračne nevarnosti ni več in v akcijo je stopila radiološko biološko kemična služba, da bi ugotovila, če so pri napadu uporabili strupene pline. Z dogovorjenimi znaki so sporočili, da so bile bombe klasične in da lahko intervenirajo bolničarji, gasilci in drugi.

Bolničarji z nosili, zdravnik, bolničarke so bili takoj pri goreči baraki. Najprej so »ranjence« obvezali za silo, nato pa jih odnesli ali odpeljali tiste, ki niso mogli hoditi, k reševalnemu avtomobilu, ki je čakal pri vratarnici za tehnično halo.

V tem se je spet zaslila zavijajoča sirena, to pot gasilskega avtomobila. Posebno gasilcem se je poznalo, da letošnje vaje niso bile zaman. Delali so hitro, brez navorze in učinkovito. V dobrih dvajsetih minutah je bila vaja končana.

Kolikor sem lahko — možnosti pa res ni bilo veliko — sem nekatero opazovalce povprašal za mnenje. Vsi so mi dejali, da so z vajo zelo zadovoljni in vsi so dali priznanje sodelujočim. Dve podobni vaji, ki sta bili pred tem v našem podjetju, sta nedvomno pripomogli, da so bile odpravljene vse glavne pomanjkljivosti, nadaljnje vaje pa bodo do popolnosti usposobile vsakogar in vse skupine civilne zaščite.

Predvsem moram poudariti resnost vseh, ki so v vaji sodelovali, saj ni bilo nepotrebnege beganja, spraševanja in panike. Menim, da imata največ zaslug za to dobra organizacija in štab civilne zaščite.

1. Stražar je budno pazil na tovarniški vhod
2. Vse je bilo kot v armiji — tudi menjava straže
3. Telefonisti so bili okoli vse tovarne
4. Prihod gostov — opazovalcev
5. Na rampi pred skladiščem se jih je zbralo nad 400
- 6., 7., 8. Po bombnem napadu so hitro odločno in učinkovito intervenirale vse ekipe: bolničarji, gasilci idr.

Naj samo še ponovim, kar sem zapisal v informatorju, ki smo ga izdali 19. oktobra.

Po najnovejših dogodkih v svetu, še posebno pa po intervenciji sil varšavskega pakta v ČSSR, so se odnosi v svetu precej zaostriili.

Za Jugoslavijo, kot neuvrščeno deželo, ki vseskozi dosledno zagovarja politiko miroljubnega sožitja in sodelovanja med narodi, so ti odnosi še posebno pomembni, saj menimo, da se problemi sodobnega sveta ne morejo in ne smejo reševati z orožjem, z vojaško intervencijo. Žal, zadnji dogodki kažejo, da vsi ne mislijo tako. In ob tem dejstvu je vprašanje splošne obrambe Jugoslavije postalo del skrbi in dolžnosti vsakogar izmed nas.

Pasivni odpor Jugoslavije v primeru agresije s katerekoli strani ne pride v poštev, ker bi takšno stališče imelo za nas katastrofalne posledice.

Ne pripravljamo se na vojno in nikomur ne vsiljujemo naše volje. Toda če bi nam kdo drug hotel vsiljevati svojo voljo, je ne bomo sprejeli molče. Branili se bomo z orožjem v rokah.

Naj še enkrat ponovimo naše že znano stališče:

Smo neblokvska država in naša obramba je odvisna v prvi vrsti od nas samih, od naših moči in od naše sposobnosti. Zato moramo biti tako pripravljeni, da se lahko branimo sami, kolikor časa je potrebno, neodvisno od pomoči, ki bi jo lahko dobili.

Da bo vse lepo in prav!

Tov. Sestankar je član vseh možnih množičnih organizacij. Aktiven, da je kaj: včasih ima kar dva ali štiri sestanke v enem popoldnevu. Na vsakega gre. No, na vsakem res ne more sedeti od začetka do konca, zato pa vseeno aktivno sodeluje. Takole: pride na sestanek, sliši in vidi o čem razpravljajo, prosi za besedo in pove svoje mnenje. Počaka še na odmev, se oprusti in še doda: »No, glavno je, da smo si enotni. Da je le vse lepo in prav!« takoj nato odide, na drug oz. naslednji sestanek. In tam se scena ponovi, čeprav z drugimi igralci.

Veste, vsestranski je tale naš Sestankar. Nikoli se ne brani funkcije, nikoli ne reče, da je preobremenjen in povsod lahko dela: zbira prostovoljne dajalce krvi, sodeluje v SZDL, v organih upravljanja, družbeno političnih organizacijah. Se posvetuje in svetuje, diskutira, referira, operira. Razpravlja, ugotavlja, opozarja, nakazuje in razrešuje. To je čudovito!

Ni kot nekateri, ki sta jim že dve funkciji odveč. To je primer socialističnega, zgrajenega človeka.

Npr. na sestanku poslušati referat. Potem vstane in po-

ve: »Tovariši, to je odlična stvar. Tako bomo morali delati. Menim, da je treba to prediskutirati in celotno osvojiti. Kajti, tovariši, situacija je taka. Edino tako bo vse lepo in prav.«

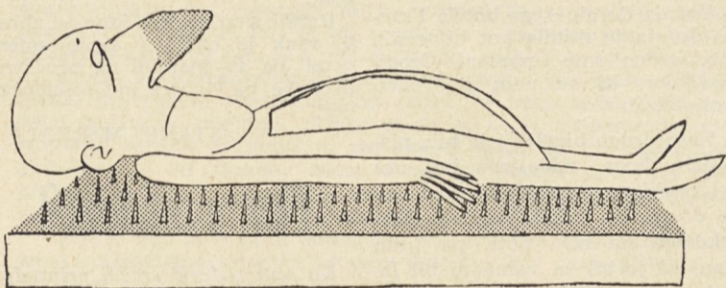
Že vsa razvojna obdobja — samoupravna in družbeno politična — je dal skozi. Bere časopis, poslušajo radio in gledajo televizijo. Ob prvi priložnosti vse ali skoraj vse pove s tovarišem. Kajti res je, da vsi še nimamo televizije, da vsi ne poslušamo radia in vsi ne beremo časopisov. »Stvar« pa mora naprej, ljudje morajo za stvar vedeti, slišati.

Dober človek je tovariš Sestankar. Odreče se skromni nagradi zato, da ne bi oškodoval družbe, da je ne bi izkoriščal. Dela neutrudno, dela namesto drugih in za druge.

Marsikdo vse življenje ne gleda, se mu posmehuje — in zadovoljno prede.

Marsikdo vse življenje ne bo za družbo naredil toliko kot Sestankar v enem mesecu. Bomo kdaj možu rekli: »Dovolj si delal. Odpočij si. Tudi mlajši bi radi delali.«

Ali pa bomo vnaprej nergali: »Oh, že spet Sestankar?«

TOVARNA GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

razpisuje

več štipendij na naslednjih srednjih šolah in fakultetah:

- na ekonomski srednji šoli
- na tehnični srednji šoli oddelek za strojništvo oddelek za kemijo oddelek za gradbeništvo
- na ekonomski fakulteti,
- na fakulteti za strojništvo,
- na pravni fakulteti,
- na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, oddelek za kemijo, oddelek za fiziko.

Kandidati naj predložijo:

1. Lastnoročno napisano prošnjo, kolkovano z 0,50 N din,
2. zadnje šolsko spričevalo oz. potrdilo o opravljenih izpitih in frekventacijsko potrdilo,
3. potrdilo o premoženjskem stanju,
4. življenjepis najkasneje do 9. novembra na naslov Gumarski izobraževalni center, Tovarna gumijevih izdelkov SAVA, Kranj.

Rokomet

Igrišče Žabnica, 6. oktobra 1968
RK ŽABNICA B : RK SAVA
13:24

V zelo borbeni igri smo premagali dobro ekipo Žabnice B. S to zmago smo — vsaj začasno — prišli na prvo mesto.

Igrišče Staneta Mlakarja, 13. oktobra 1968

RK SAVA : RK KAMNIK B
33:23

Zelo mlado in tehnično dobro ekipo Kamnika bi lahko premagali s še večjo razliko, če bi bolj pazili na svojo obrambo.

Golnik, 20. oktobra 1968
Prvenstvena rokometna tekma občinske rokometne lige
RK STORŽIČ : RK SAVA
21:46

Z zelo dobro igro v drugem polčasu so rokometarji Sava popolnoma razbili povprečno domačo ekipo. Naši najboljši igralci so bili Pirih, Habič in Likar, doma z Golnika.

S to zmago smo si zagotovili prvo mesto v jesenskem delu tekmovanja, v kolikor v zadnjem kolu premagamo Radovljico B.

LOJZE BERTONCELJ

Naš razgovor - Jože Rozman

Sogovornika v tejle rubriki iz iz vzdrževalnih enot še ni bilo. Do tegale.

Z Jožetom Rozmanom sva se velikokrat srečala. Oba imava terensko delo. Rekla sva besedo, dve in nadaljevala vsak svojo pot.

Štvo nekaj popravljat in ob tej Pred kratkim je prišel v uredni-priložnosti je nastal tale pogovor. Opazoval sem ga pri delu, spraševal to in ono, zastavljal

vprašanja in na njegova odgovarjal. Razumljivo je, da sem več spraševal jaz in povedal sem mu, da ga bom predstavil bralcem.

»Zakaj pa mene?«

Nekoliko začudeno je pogledal:

Povedal sem mu, da rubriki Naš razgovor in Predstavljamo vam nista rezervirani za nikogar, pač pa je njun namen medsebojno spoznavanje naših delaveev.

Vprašanje: Prosim, če se predstaviš našim bralcem!

Odgovor: Jože Rozman, rojen 1. 1935. V Savo sem prišel leta 1957 kot kvalificiran zidar. Zaposlen sem v gradbeni skupini.

Vprašanje: Kakšna dela »gradbeni največ opravljate?

Odgovor: Največ vzdrževanje in popravila, in sicer velika popravila. Dela je veliko, saj delamo sedaj samo štirje kvalificirani zidarji — ostali so neizučeni zidarji.

Vprašanje: Je delo dobro pripravljeno in organizirano?

Odgovor: Je, a kadar se mudi, ne moremo hitro dobiti materiala, delo pa mora biti opravljeno.

Vprašanje: Kakšno je tvoje počutje v tovarni, kaj meniš o odnosih med nami?

Odgovor: V tovarni se dobro počutim, z nikomer se ne prepiram in se z vsemi dobro razumem. Za vzgled si vedno vzamem dobrega človeka. Učim se na napakah ljudi.

Vprašanje: Kaj misliš o naši tovarni?

Odgovor: Menim, da je naša tovarna dobra in zato se v njej dobro počutim. Prej sem delal pri Projektu, kjer nisem imel nihi garderobe, delal sem v glavnem na terenu, tudj pozimi, ko je bilo precej mraz, in v dežju. V Savi je glede tega mnogo bolje, a delati je treba povsod.

Vprašanje: Ali bereš naš časopis?

Odgovor: Sedaj nimam časa, ker popravljam hišo. Samo na hitrico ga preletim. Popravilo hiše mi vzame precej časa, tako da popoldan nikjer ne delam.

Vprašanje: O čem bi po tvojem mnenju morali pisati?

Odgovor: Nikdar ti ne bo uspelo napisati članka, ki bi vsem ugajal. Če napišeš sestavek, ga bo nekdo z zanimanjem prebral, nekdo pa ga sploh ne bo prebral.

Vprašanje: Ali misliš, da pre malo pišemo o delavcih iz neposredne proizvodnje in o vzdrževalcih?

Odgovor: Lahko bi več pisali, da. Kajti delavci iz neposredne proizvodnje mnogo bolj poznajo stroje in proizvodnjo — praktično namreč. Strokovni delavci poznajo to bolj teoretično. Nihče pa sam ne zmore vsega in drug brez drugega ne moremo delati, drug drugemu smo potrebni.

Vprašanje: Ali meniš, da dobro gospodarimo?

Odgovor: Veliko možnosti imam, da vidim, kako delamo z materialom. Sicer je res, da pravijo: Kdor dela, greši, a tako, kot v naši tovarni delajo z materialom, pa le ni prav.

Vprašanje: Ali imaš kakršnokoli pripombo, npr. na osebne dohodke, deljen delovni čas...?

Odgovor: Mislim, da se deljen delovni čas pri nas ne bo obnesel. Otroško varstvo namreč pri nas še zdaleč ni urejene tako, kot bi moralo biti.

JOŽE ŠTULAR

Prvi uspehi organizacije stanovanjskega varčevanja

Da bi pospešili reševanje stanovanjskega vprašanja, smo tudi pri nas organizirali stanovanjsko varčevanje članov delovne skupnosti ki že imajo tovarniško stanovanje, pa bi želeli večjega in komfortnejšega, ali pa sploh nimajo lastnega stanovanja. Ta oblika stanovanjskega varčevanja je zaenkrat organizirana le za tiste, ki želijo kupiti stanovanje v blokovi gradnji. V bližnji prihodnosti pa nameravamo organizirati tako varčevanje tudi za ostale člane delovne skupnosti, ki gradijo lastna stanovanja individualno ali v zadrugi gradnji. Prav tako bodo morali tisti, ki kupujejo stanovanja v zasebni lasti priložiti k prošnji za odobritev kredita ustrezno dokumentacijo o privarčevanem znesku, ki ga bodo lahko vplačali kot lastno udeležbo. Po dosedanjih izkušnjah sodeč gre v primerih nakupa zasebnih stanovanj, ki so zastarela, nekomfortna, slabo grajena, z nefunkcionalno razporeditvijo prostorov, za navidezni ceneni nakup in morda takojšnjo rešitev stanovanjskega vprašanja. Če pa si to zadevo podrobneje ogledamo, vidimo, da je treba k takemu stanovanju obvezno pristeti dvoje:

— prometni davek, ki ga v večini primerov mora plačati kupec in znaša skoraj četrtino prodajne cene,

— stanovanjsko hišo, ki je na videz cenena, slej ko prej novi lastnik adaptira. Stroški adaptacije so v vsakem primeru precejšnji.

Kolikor poznam zadeve okoli nakupa takih stanovanj, menim, da je tako stanovanje, ko je adaptirano, še vedno mekonfortno in nesodobno, da pa je cena m² takega stanovanja enaka ceni stanovanja, kupljenega v blokovi ali kakih drugi obliki gradnje.

Pred začetkom prihodnje gradbene sezone bomo morali uvesti redno mesečno vplačevanje določenega zneska tudi za zadrugnike, ki gradijo stanovanjske hiše v drugi ali tretji skupini. S takim načinom varčevanja želimo doseči predvsem to, da bodo vsi, ki si želijo rešiti stanovanjsko vprašanje s pomočjo zadrugne gradnje, sproti poravnali svoje obveznosti. S tem bodo gradbeni ekipi zagotovili neprekinjeno delo, vodstvu zadruge pa točnejše planiranje posameznih del in pravočasno nabavo gradbenih materialov. Ti elementi vplivajo predvsem na boljšo organizacijo dela, ki se v končni fazi odraža v ekonomičnosti ali neekonomičnosti gradnje.

V dosedanjih prizadevanjih pri organizaciji stanovanjskega varčevanja smo dosegli lepe uspehe. Za tako obliko varčevanja, ki se deli na:

— oročitev že prihranjenih finančnih sredstev,

— kontinuirano varčevanje za določen čas,

se je odločilo 24 članov delovne skupnosti, ki so oročili skupno 14.170.000 SD lastnih prihrankov in sklenili pogodbo o namenskem varčevanju za dobo 14 mesecev v skupni višini 18.920.000 SD. Da bi varčevalcem zagotovili potrebne kredite, bomo predlagali samoupravnem organom podjetja, da odobrijo oročitev 50.000.000 SD pri Gorenjski kreditni banki Kranj, ki bodo ob zaključenem računu za letošnje leto razporejeni na sklad skupne porabe. Na oročena sredstva pri Gorenjski kreditni banki Kranj v višini 50.000.000 SD bo podjetje, če se odloči za 18 me-

Prvi uspehi organizacije stanovanjskega varčevanja

sečno oročitev in petletni odplačilni rok, dobilo še 100% kredit za svojo vlogo. Koliko bi se odločili za 14 mesečno oročitev z istim rokom vračila, dobimo le 90% kredit. Po dosedanjih podatkih in ob sedanjih pogojih varčevanja bi do konca prihodnjega leta lahko zbrali:

I. a) iz naslova oročitev	14,170.000 SD
b) krediti banke na oročena sredstva	11,336.000 SD
Skupaj	25,506.000 SD
II. a) zbrana sredstva z namenskim 14-mesečnim varčevanjem	18,920.000 SD
b) bančni krediti in privarčevana sredstva	15,136.000 SD
Skupaj	34,056.000 SD
III. a) oročena sredstva podjetja za dobo 14 mesecev	50,000.000 SD
b) bančni kredit za oročena sredstva in petletni odplačilni rok	45,000.000 SD
Skupaj I	95,000.000 SD
Skupaj I, II in III	154,562.000 SD

To so torej finančna sredstva, s katerimi bomo razpolagali konec prihodnjega leta. — 11 varčevalcev, ki želi kupiti dvosobno komfortno stanovanje s površino 70 m².

Analiza potreb teh 24 prosilcev po stanovanjih je pokazala, da je med zainteresirani za nakup stanovanj:

— 1, ki želi kupiti garsonjero s površino 32 m ² ,	5,376.000 SD
— 12 varčevalcev, ki želijo kupiti dvosobno komfortno stanovanje s površino 50 m ² ,	100,800.000 SD
1 garsonjera 32 m ² × 168.000 =	
12 enosobnih komfortnih stanovanj s površino 50 m ² je skupaj 600 m ² × 168.000 =	
11 dvosobnih komfortnih stanovanj s površino 70 m ² je 770 m ² × 168.000 =	129,360.000 SD
Skupaj	235,536.000 SD

Primerjava razpoložljivih finančnih sredstev ob koncu prihodnjega leta v višini 154,562.000 in potrebami finančnimi sredstvi, če hočemo realizirati ta program in znašajo 235,536.000, nam pove, da znaša primanjkljaj 80,974.000 SD

Ta primanjkljaj lahko pokrijejo na več načinov, kot so: povečanje lastne udeležbe kupcev — sedanjih varčevalcev, finančne udeležbe kupcev — sedanjih varčevalcev, finančne udeležbe pod-

I. a) iz naslova oročitve	14,170.000 SD
b) bančni kredit	15,578.000 SD
Skupaj	29,757.000 SD
II. a) zbrana sredstva z namenskim na 2 leti	34,680.000 SD
b) bančni kredit po 24 mesecih je 100% in znaša	34,680.000 SD
Skupaj	69,360.000 SD
III. a) oročena sredstva podjetja na 2 leti	50,000.000 SD
b) bančni kredit v višini 120% od oročene vsote in petletni adaptacijski rok	60,000.000 SD
Skupaj	110,000.000 SD
Skupaj I, II in III	208,117.000 SD

Številni prikaz varčevanja po drugi varianti je vsekakor bolj ugoden tako za podjetje kakor tudi za varčevalce same, saj bodo s tem izpolnili pogoje o lastni udeležbi, ki jo mora vsak kupec stajovanja dati po določenih pravi-

vilnika o delitvi sredstev sklada skupne porabe. Nastali primanjkljaj v višini 27.419 pa bi pokrili iz kredita tistih podjetij, kjer je zaposlen eden od zakoncev ali družinski član.

PETER ZIGANTE

Vzpon savskih planincev na Petzeck in Grossglockner

Da obstoja v naši tovarni poleg športnih sekcij tudi planinska sekcija Planinskega društva Kranj, verjetno vsi več ali manj veste. Seveda ti planinci ne drže rok križem kra- žem, temveč pridno križarijo po prelepih slovenskih gorah, pa tudi tujih, višjih se ne ustrašijo. Ti izleti niso zastoj, denar zanje pa je treba zaslužiti. Zato prevzemajo v zimskem času v oskrbo kakšen planinski dom, ki bi bil drugače zaprt. Tako so lansko zimsko sezono imeli v oskrbi dom na Čemšeniku, pozneje pa še dom na Kališču. Z denarjem, ki so ga zaslužili v tej zimski sezoni, so organizirali več izletov, med njimi tudi ekspedicijo na Petzeck in Grossglockner.

Udeleženec te ekspedicije Stane Markelj, je za naš časopis napisal krajši članek.

Odhod v avstrijske hribe smo imeli v načrtu med kolektivnim dopustom, vendar do zadnjega — zaradi neprestanega deževja — nismo vedeli, ali bomo šli ali ne.

Toda planinci bi ne bili to, kar so, in po starem planinskem pregovoru, da noben planinec ne čaka lepega vremena doma, smo jo tudi mi s Transturistovim kombinijem 29. julija zjutraj mahnil čez Ljubelj v Avstrijo.

Vožnja nam je ob prijetnem razpoloženju hitro minila in kot bi trenil, smo bili v Celovcu. Tu se nismo dolgo mudili, toliko, da smo nakupili v Glocknerhausu — trgovini s športnimi potrebščinami — nekaj opreme. Drugo mesto, ki smo ga le mimogrede spoznali, je bilo Beljak.

Nič posebnega, mesto, ki ga Drava deli na dva dela, malo industrije, pa več turizma. Nato smo se vozili proti vznožju Schobergruppe, v kateri se je dvigal Petzeck, naš prvi cilj.

V Mörttschachu je šofer Darko junaško zapeljal na ozko pot in nam prihranil dobro uro pešačenja. Pri kmetiji visoko nad dolino smo parkirali, se malo okrepčali in pospravili po naših nahrbtnikih. Pešačenja smo bili že potrebni, saj so nam po dolgi vožnji noge kar odrevenele. Pot ni bila težka, vlekla pa se je, saj smo potrebovali dobri dve uri, da smo prišli v Wangenitzsee Hüte. Dom, ali pa (kar hotel v malem, leži nad dvema jezeroma, v katerih se lesketajo vrhovi, ki obkrožajo to prelepo kotlino.

Rana ura, zlata ura! To vemo posebno planinci, saj ni besed, s katerimi bi opisal prelep sončni vzhod. Tega nismo zamudili niti to pot, iz izkušenj pa smo vedeli, da bosta tudi vreme in razgled v ranih urah najlepša. Daleč naokoli ni bilo žive duše, tu pa si je ducat mladih ljudi utiralo pot v višino. Instinktivno smo iskali kakšen kamen, da bi bil še višji, še bližji nebu. Prvič nad 3.000 metrov, v tujih gorah, to se mora proslaviti. Krepak požirek »kacije sline«, potem pa še udarec z vrvi- jo, in »krst« je bil opravljen. Fotoaparati ropotajo kot na modni reviji, oko pa hiti po bližnji in daljni okolici, iščejo znane vrhove, posebno njega, katerega ime se izgovarja s spoštovanjem: Grossglockner! Končno se očak izvije iz objema megel in se pokaže v vsej mogočnosti.

Povratek je bil hiter, po starni smo drveli kot bi nas nosil vihar. V koči smo se pošteno okrepčali, poravnali račune in za slovo urezali nekaj domačih.

Vožnja do alpskega hotela Franca Jožefa je minila kot bi trenil. Radovedno smo opazovali Grossglockner, ki se nam je vedno bolj bližal.

Naše drugo bivališče je bila planinska kočja, oddaljena pol ure od parkirnega prostora. Ker nas je drugi dan čakala najtežja preizkušnja na naši poti, pa tudi, dan, ki je bil za nami, ni bil lahak, smo kmalu odšli počivat. Moram priznati, da sem težko zaspal. Ob spominu na dolgo pot, na imd Grossglockner me je prevzel čuden nemir, podoben ne- miru, ki ga ima človek pred potovanjem. Prepričan pa sem, da nisem bil edini!

Zbudili smo, se, ko je bila zunan- ja še tema, uredili opremo, zajtrkovali in že smo se spuščali proti ledeniku. Prvo sprečanje z ledenikom je zopet nekaj posebnega. Nekaj časa z nezaupanjem stopaš po ledu s strahom, da boš vsak hip občutil njegovo trdoto, potem pa ugotoviš, da guma odlično prijemlje in korak postane prožnejši in krepkejši. Hitro smo ob vznožju in se zagrizemo v strmino. Napredujemo hitro, ker ni snega, po drugi strani pa nas padajoče kamenje opozarja, da nismo ravno na najboljšem mestu. Ko pridemo do snega, se krepko odahne, malo pojemo, vendar hrana ne tekne kot bi morala. Piti in še piti, to ja, jesti pa ne. Ni pravega apetita, pa smo šele na začetku. Za nami ostaja vedno več snega, vedno viš- je smo, hoja postaja iz koraka v korak težja.

Končno kočja na višini 3.454 m. To je odsokočna deska za vrh. Vso odvečno opremo pustimo tu, s seboj vzamemo samo vetrovke, cepine, vrvi in dereze. Malo nad

kočo se navežemo po trije na vrvi in v gosjem redu napredujemo. Sedaj nismo več sami svoj gospodar, temveč smo odvisni drug od drugega. Kljub velikemu številu navez in pa gneči, ki je na poti, hitro napredujemo. Pazljivo se vzpenjamo po skalah, saj vemo, da bi napačen korak pomenil nesrečo, katere konec verjetno ne bi bil najboljši.

Se nekaj korakov in na vrhu smo. Zopet smo premagali goro in ji odvzeli del njene skrivnosti. Prostora ni veliko, zato se razporedimo ob križu, simbolu Grossglocknerja. Sestop je hiter, posebno ko pridemo na sneg. Letimo po snegu, se smeje, vris- skamo in kdo nam more braniti? Vendar kljub vsej hitrosti mine nekaj ur, da smo zopet »doma«, v Hofmannshancu. Kljub dolgi in naporni poti ni nihče zaspan; imamo vso pravico, da se malo pove- selimo, domača pesem zopet zaplava skozi noč, se ovije okoli vrha, ki smo ga danes osvojili. In kot bi nas Grossglockner razumel, kot bi nam hotel odgovoriti, odpre svoja nedra in do nas priplava njegova pesem, pesem, ki smo se je že zjutraj bali in strahoma poslušali, kdaj se bo ogla- sila, noseča s seboj smrt.

Zadnji dan; vreme se je čez noč spreobrnilo, kot bi se nam hotelo oddolžiti za tri prekrasne sončne dneve. Težko je bilo slovo, toda avtobus vztrajno hiti proti domu. Za nami ostajajo gore naših sanj, mesta, vasi. Kratki postanki tu in tam pomagajo, da se zne- bimo zadnjih šilingov. Pa vendar, ko zagledamo Julijce, ugotovimo, da so lepi, čeprav niso tako vi- soki.

Razšli smo se, kot smo se zbra- li, vsak je odšel v svojo smer, ostali pa so spomini na prve tri- tisočake, na Petzeck in Grossglockner.

STANE MARKELJ

Ekonomičnost?

Ko sem zadnjič srečal prijatelja z boljšo polovico (vsaj tako on pravi!), sem ga komaj prepoznal. Imel je namreč ženo, ki je zaposlena v naši tovarni. Nisem mogel verjeti, saj mi je vedno zatrjeval, da ne bo nikoli vzel dekleta iz iste delovne organizacije, kjer dela sam. Sklenil sem, da ga vprašam, kako to, da se je kar naenkrat premislil.

Zaupno mi je povedal: »Finance, kredit«.

Nisem ga razumel. *»Obrazložil mi je: »Če vzamem naše dekle, iz Save, imam 35% več kredita za stanovanje, kot pa če je dekle »od drugod«. Ali se mi ne izplača?«*

Nasmehnil sem se: *»Torej ekonomičnost v prvi vrsti!«*

Dekleta, bodite brez skrbi, toda vaše vrednosti ne pozabite! A vi fantje, ne zamudite, politika se lahko spremeni!

MILE MILIVOJEVIČ

• MISLI •

Prenekateri mladenič, ki je hotel osvojiti svet, je naposled kot starec našel ta svet v vrtičku.

Sepetalci imajo na odru važno nalogo in neredko rešijo položaj. V življenju pa ga šepetalci navadno poslabšajo.

Pogled na naše bloke

Vaja civilne zaščite...

Zavedamo se, da velikim dobro oboroženim armadam blokov ne moremo nasprotovati z enako močno vojsko. Toda ko se v bran agresorski vojski postavi praktično vse ljudstvo, se odnos sil v celoti menja. Tedaj v spopadu ne sodeluje samo operativna vojska, ampak moč 20-milijonskega naroda. Naša obrambna moč tedaj izgleda bistveno drugače. Takšen način vojskovanja pa pomeni mobilizacijo vseh naših človeških in materialnih možnosti za obrambo domovine.

KAJ MORAS STORITI V PRIMERU NAPADA?

Kot si opravljal svoje delo na svojem delovnem mestu, sodeloval v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah in s tem izvrševal svoje družbene obveznosti in koristil pravice svobodnega človeka — samoupravljalca, si v primeru napada dolžan biti na svojem mestu. Kje je tvoje mesto, ti je znano. Bodi tam, kamor si razporejen, kar najhitreje in opremljen tako, kot je treba.

JOŽE STULAR